

Oponentský posudek disertační práce

Kristiny Markové Stepasjukové

Disertační práce na téma Lyrismus v klavírních miniaturách P. I. Čajkovského je kromě úvodu a závěru logicky rozčleněna do čtyř hlavních kapitol. První kapitola je věnována obecné charakteristice Čajkovského klavírního stylu, významu jeho miniatur v kontextu celé autorovy tvorby a dotýká se také pojmu lyrismus, jehož postupné rozklíčování je posláním celé práce.

Ve druhé kapitole se autorka podrobně věnuje konkrétním inspiračním zdrojům Čajkovského lyrismu od lidové písně až po specificky psychologické aspekty a přesvědčivě demonstruje jejich vliv na množství hudebních ukázek.

Třetí kapitola ukazuje odraz těchto inspiračních kořenů v konkrétních skladbách, analyzuje Čajkovského lyrismus na typických pasážích jeho miniatur a zajímavým způsobem definuje hlavní skladebné metody k tomuto lyrismu vedoucí.

Ve čtvrté kapitole pak výše zmíněné sumarizuje a dokládá na nahrávkách vynikajících českých pianistů Jana Panenky, Valentiny Kameníkové a Ivana Klánského.

Práce je od začátku velmi hutná a zkoumá téma z několika úhlů, což vede k přesvědčivé charakteristice občas povrchně nadužívaného slova lyrismus. Autorce se daří nacházet spojnice mezi racionální analýzou skladatelova typického stylu a jeho bohatým a nuancovaným emocionálním vyzněním. Právě v tomto spatřuji hlavní význam disertační práce: po jejím přečtení se potenciální interpret Čajkovského díla bude velmi dobře orientovat v autorově světě a bude schopen tvořivé interpretace, aniž by překračoval hranice stylu. V širším kontextu pak lze načerpat i některé obecné poznatky o ruské hudbě, které je možno aplikovat nejen na Čajkovského.

Disertační práce je přiměřeně rozsáhlá, jazykově vytříbená a vybavena funkčním poznámkovým aparátem. Velmi cenná je také opora v bohatých inspiračních zdrojích zejména z ruské odborné literatury, která dodává celé práci na autenticitě. Jedinou drobnou poznámku bych měl ke čtvrté kapitole: zejména z hlediska českého hudebníka by mne zajímalo právě srovnání tendencí české interpretační školy s nahrávkami světových, a zejména pak ruských pianistů, ostatně autorka v jedné z citací konstatuje, že umělecké ztvárnění Čajkovského miniatur je obtížnou úlohou i pro ruské interprety, natož pak pro pianisty z ciziny.

To však nic nemění na faktu, že práce Kristiny Markové Stepasjukové je velmi zdařilá, obsahuje nezanedbatelný vlastní přínos k tématu a zcela naplňuje veškeré požadavky na disertaci. Práci doporučuji k obhajobě a autorce i jejímu školiteli gratuluji.

MgA. Ivo Kahánek Ph. D.
oponent